

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ

SUALTI HEKİMLİĞİ VE HİPERBARİK TIP

Editör

Prof. Dr. Şamil Aktaş

© 2013 İstanbul Tıp Fakültesi Mezun ve Mensupları Derneği

SUALTI HEKİMLİĞİ VE HİPERBARİK TIP

Editör: Prof. Dr. Şamil Aktaş

ISBN: 978-605-86111-

5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği herhangi bir bölümü, resmi veya yazısı, yazarların ve yayıncısının yazılı izni alınmadan tekrarlanamaz, basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopisi alınamaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz. Her türlü yayın hakkı saklıdır.

Yayımcı	: İstanbul Tıp Fakültesi Mezun ve Mensupları Derneği Millet cad. Vidinli apt. No:133/4 Şehremini - Fatih/İstanbul
Yayımcı Sertifika No	: ???????????
Baskı / Cilt	: No-bel Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti. Kurtini Mevki, General Şükrü Kanatlı Cad. Ömerli - Hadımköy - İstanbul
Matbaa Sertifika No	: 12565
Sayfa Tasarımı - Düzenleme	: Selçuk Ertürk (Nobel Tıp Kitabevleri), Ahmet Yıkılmaz (İstanbul Tıp Fakültesi)
Kapak Düzenleme	: Cenk Akay
Kapak Resmi	: K. Kerim Sabuncuoğlu www.kerimsabuncuoglu.com TSSF 14. Altın Palet Sualtı Görüntüleme Şampiyonası Modelli Geniş Açık Kategorisi Altın Madalya Ödülü, 2012 Çeşme, İzmir, Ayıktaş / Model: Doğan Özer
Baskı / Cilt	: Nobel Matbaacılık, Hadımköy-İSTANBUL
Baskı Tarihi	: Temmuz 2013 - İstanbul

Dağıtım:

NOBEL TIP KİTABEVLERİ LTD. ŞTİ.

ÇAPA

Millet Cad. No:111 Çapa-İstanbul

Tel: (0212) 632 83 33

Fax: (0212) 587 02 17

www.nobeltip.com

İstanbul Tıp Fakültesi Ders Kitapları Serisi YAYIN KURULU

Prof. Dr. Şamil AKTAŞ

Prof. Dr. Orhan ARSEVEN

Prof. Dr. Haluk ERAKSOY (Başkan)

Prof. Dr. Figen GÜRDÖL

Prof. Dr. Aydan ORAL

Prof. Dr. Nuray ÖZGÜLNAR

Doç. Dr. Tülay ÖZKAN SEYHAN

Prof. Dr. Ahmet USTA

Önsöz

İstanbul Tıp Fakültesi Türkiye'nin ilk tıp eğitimi kurumudur. İstanbul Üniversitesi'nin 559. Kuruluş Yılına eriştiği 2012, *-Dârüşşifa'nın kuruluşunu (1470) tıp eğitiminin başlaması ile çakıştırdığımızda-* İstanbul Tıp Fakültesi'nin 542. Yılına karşılık gelmektedir. Ancak İstanbul Tıp Fakültesi'nin kuruluş tarihi olarak, ülkemizde Batılı anlamda modern tıp eğitiminin başlangıcını da işaret eden ve Tıp Bayramı'nın esasını oluşturan 14 Mart 1827 tarihi genel kabul görmektedir. İlk haliyle bir askerî tıp okulu alan *Mekteb-i Tıbbiye-i Şâhâne*, eğitim ve araştırmaya verdiği önemi, 1849 yılında Türkçe ve Fransızca iki ayrı bilimsel mecmuayı, aylık olarak taş basması usulü ile yayınlamaya başlayarak göstermiştir. Eğitim dilinin Türkçe olması konusundaki mücadele, 1867 yılında *Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye* (Sivil Tıp Okulu) açılması ile kazanılmış, bu dönüşüm okuldan mezun olan hekim sayısının hızla artmasını sağlamıştır.

Meşrutiyetin ilanından sonra 1909 yılında *Mekteb-i Tıbbiye-i Şâhâne* ile *Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Tıp Fakültesi* adı altında birleşmiştir. Yeni fakültenin oluşturulmasıyla eğitim, ilk 5 yıl teorik ve uygulamalı eğitim, 6. yıl ise klinik uygulama yılı olarak düzenlenmiştir. Birinci Dünya Savaşı'nın zor koşullarında bile eğitimden ödün verilmemiştir. 1916 Mart ayında yayımına başlanan *İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası* halen *İstanbul Tıp Fakültesi Dergisi* olarak yayın hayatını sürdürmektedir.

31 Mayıs 1933'te İstanbul Dârülfünûnu kapatılmış, yerine İstanbul Üniversitesi kurulmuştur. Bu dönemde Tıp Fakültesi yeniden organize olarak Avrupa yakasına taşınmıştır. Fakültenin idarî merkezi

(Dekanlık) ve bazı bölümleri, bugün İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü olarak kullanılan Beyazıt'taki büyük tarihî binada faaliyet göstermiştir. Bu dönemde Hulûsi Behçet, Akil Muhtar Özden, Mazhar Osman Usman gibi Türk tıbbının ünlü hocalarının başını çektiği akademik kadro, Tıp Fakültesi'nin ulusal ve uluslararası alanda parlak bir kurum haline gelmesini sağlamıştır.

1933 Üniversite Reformundan sonra klinikler, Haseki, Cerrahpaşa, Gureba / Çapa, Bakırköy (psikiyatri) ve Şişli (çocuk) hastanelerine dağılmışlardır. Çapa ve Cerrahpaşa'da klinikler için 1950 yılında yeni binalar yapılmıştır. 1967 yılında fakültemize *İstanbul Tıp Fakültesi* adı verilerek Cerrahpaşa Tıp Fakültesi adıyla yeni bir tıp fakültesi daha kurulmuştur. Bölünmenin ardından 1974 yılında Çapa yerleşkinde İstanbul Tıp Fakültesinin tüm kliniklerinin faaliyet göstereceği binaların yapımı tamamlanmıştır. Bu süreçte Cumhuriyet'in 50. yılı onuruna mezuniyet öncesi eğitime yönelik olarak bir kitap serisinin yayınlanması da sağlanmıştır.

Mezuniyet öncesi eğitimin eş-yetkilendirme sürecinde, İstanbul Tıp Fakültesinin kuruluşunun 185. yılı onuruna yeni bir kitap dizisi yayınlanması kararlaştırılmış ve tüm anabilim dallarının bu ortak bilgi paylaşım ve aktarım sürecine katılmaları arzu edilmiştir. Dizinin kitaplarının gözden geçirilmesi ve ortak bir format kullanılarak yayımlanmasında İ. T. F. Ders Kitapları Serisi Yayın Kurulu üyelerinin büyük emekleri geçmiştir. İki yıl içinde tamamlanması düşünülen "İ.T.F. 185 Yıl Kitapları"nın tıp öğrencilerine ve meslek mensuplarına yararlı olacağına inancımız tamdır. Diziye katkıda bulunan tüm öğretim üyelerine teşekkürlerimizle saygılar sunarız.

Prof. Dr. Ateş Kadioğlu
"İ.T.F. 185. Yıl Kitapları" Yayın Koordinatörü

Prof. Dr. M. Bilgin Saydam
İstanbul Tıp Fakültesi Dekanı

Önsöz

Sevgili öğrenciler;

Fakültemizin kuruluşunun 185. Yılı onuruna bastırılan öğrenci kitapları serisinin Sualtı Hekimliği ve Hiperbarik Tıp Kitabı ile karşınızdayız.

Sualtı Hekimliği ve Hiperbarik Tıp Anabilim Dalı ülkemizde halihazırda Fakültemiz hariç yalnızca GATA ve Çanakkale 18 Mart Üniversitesi'nde kurulu bulunmaktadır. Bu bilim dalının ele aldığı konular oldukça spesifikdir. Bu nedenle bilim dalımızın içerdiği tüm konular öğrenci derslerinde işlenmemektedir. Kitabımızda yalnızca derslerde işlenen konulara, derslerde işlendiği kadar yer verilmiştir.

Sualtı hekimliğini ilgilendiren konulardan barotravmalara sıklığı nedeniyle, dekompresyon hastalığına ise doğru acil tedavi yaklaşımı uygulandığında yaşam kurtarıcı sonuçlar sağlandığı için yer verilmiştir. Ayrıca her iki hastalık da özel fiziksel temelleri, fizyopatolojik özellikleri ve klinik tabloları ile zevkli ve hekim adayını geliştirici nitelik taşırlar.

Suda boğulma konusu çok sık rastlanan bir kaza sebebi olması ve acil yaklaşımın yaşam kurtarıcı ve sekelsiz iyileşmeyi sağlaması nedeniyle önem taşımaktadır ve bu nedenle kitabımızda bir bölüm halinde yer almıştır. Benzer biçimde dalgıç seçim kriterleri konusu da sizlerden meslek yaşamınız boyunca dalabilir raporu almak için başvuran adaylara yaklaşımınızda temel kuralları kavramanız için verilmiştir.

Hiperbarik oksijen tedavisi ülkemizde giderek yaygınlaşan bir tedavidir. Endikasyon listesi oldukça geniştir ve çoğu acil durumlarda yaşam kurtarıcı bir tedavidir. Bu nedenle kitabımızın önemli bir bölümü de bu tedavi biçimine ayrılmıştır.

Ders kitabımızın siz öğrencilerimize ve dolayısıyla hastalarımıza yararlı olmasını dileriz.

Editör

Prof. Dr. Şamil Aktaş
Nisan 2013

İçindekiler

Bölüm 1	Dekompresyon Hastalığı (Vurgun)	1-4
Bölüm 2	Barotravmalar	5-12
Bölüm 3	Suda Boğulma	13-16
Bölüm 4	Dalgıç Seçim Kriterleri	17-20
Bölüm 5	Hiperbarik Tıp ve Hiperbarik Oksijen Tedavisi.....	21-24
Bölüm 6	Karbon Monoksit Zehirlenmesi, Duman İnhalasyonu, Siyanid Zehirlenmesi ve Hiperbarik Oksijen Tedavisi	25-28
Bölüm 7	Kronik Yaralar ve Hiperbarik Oksijen Tedavisi	29-30
Bölüm 8	Gazlı Gangren ve Diğer Nekrotizan Yumuşak Doku İnfeksiyonlarında Hiperbarik Oksijen Tedavisi	31-32